

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/181/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200978
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová, st.
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:8614200978.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej st. a členov senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v sporovej veci žalobcu: E. G. I., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. XX, E. P. J., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Račianska 71, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. septembra 2022 č.k. 23C/50/2017-333, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia žalovanej povinnosti zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 79.000 eur a trovy konania. V žalobe označil ako orgán konajúci v mene žalovanej: Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR. Návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol a žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

2. Vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby žalobcom tým, že uznesením Policajného orgánu Ministerstva vnútra SR, Úradu inšpekčnej služby Policajného zboru, Odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite Bratislava zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona. Trestné stíhanie v danej veci bolo z dôvodu premlčania zastavené uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp. zn. 6T/138/2005. Informácie o tomto trestnom stíhaní, v ktorom nebol uznaný za vinného, ako aj v tejto súvislosti šírené nepravdivé informácie o jeho osobe na neho vrhli vysoko negatívny tieň a extrémne negatívnym spôsobom ho poškodili v profesionálnom, spoločenskom aj v súkromnom živote, došlo k poškodeniu jeho osobnostných práv, najmä práva na česť, dôstojnosť, súkromie, meno. Uviedol, že nikdy sa nepodieľal na nezákonnom konaní, ktoré by zakladalo dôvodnosť vznesenia obvinenia za akýkoľvek trestný čin. Predmetným trestným stíhaním trpela a naďalej trpí jeho občianska česť, dôstojnosť a dôveryhodnosť, a to nielen vo vzťahu policajnému zboru, jeho rodine, ostatným občanom, ale aj vo vzťahu k širokému okoliu, v ktorom sa žalobca pohybuje a negatívne následky pociťuje aj jeho rodina, manželka, deti, ktorí prežívali v tejto súvislosti ťažké depresívne stavy, ďalej rodičia a ďalšie príbuzenstvo a známi, ktorí zostali voči nemu lojálni. V priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním žalobcovi vznikli negatívne následky spojené aj s ďalším výkonom povolania. Viaceré osoby so žalobcom prerušili doterajší kontakt, v kostole mu odmietali podať ruku na znak pokoja. Trestné stíhanie tak viedlo k celkovej negácii možnosti ďalšiemu

uplatnenia v profesionálnom, verejnom a osobnom živote. Problémy s plnohodnotným uplatnením sa pracovnom trhu pritom pretrvávajú dodnes. Nebolo mu tiež umožnené kandidovať na post starostu E. P. J., v ktorej má trvalý pobyt, v komunálnych voľbách 2010, nakoľko okresná rada strany Smer nesúhlasila schváliť ho ako jediného kandidáta navrhovaného miestnym poslaneckým klubom práve z dôvodu trestného stíhania a negatívnej medializácie jeho osoby, hoci akt schvaľovania kandidátov je v iných prípadoch formálnou záležitosťou. V snahe uplatniť sa na trhu práce požiadal Úrad súkromných bezpečnostných služieb Policajného zboru v Bratislave o udelenie licencie na súkromnú bezpečnostnú službu a licencie na detektívnu službu, čo bolo zamietnuté pre nespĺnenie podmienky spoľahlivosti podľa § 14 ods.1 písm. d) zákona o súkromných bezpečnostných službách s tým, že po nazretí do spisu žalobca zistil, že dôvodom bolo obvinenie z trestného činu. Opísané okolnosti sa negatívne prejavili na zdravotnom stave jeho manželky a detí. V dôsledku trestného stíhania nedošlo u žalobcu k obnoveniu pôvodných väzieb a k riadnemu začleneniu sa do všetkých sfér života, ako tomu bolo pred začatím trestného stíhania, ale naďalej v značnej miere a intenzite pretrvávajú dôsledky tohto trestného stíhania, čo sa prejavilo v obmedzení jeho spoločenských a pracovných aktivít, narušení rodinného života a medziľudských vzťahov. Záverom vyslovil názor, že aj keď zák. č. 58/1969 Zb. výslovne neupravoval náhradu nemajetkovej ujmy, je potrebné právne normy vykladať v súlade s ústavnými princípmi právneho štátu a v súlade s medzinárodnou úpravou ochrany ľudských práv. Navyiac nemajetková ujma vznikla prevažne až za účinnosti zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý už nárok na náhradu nemajetkovej ujmy upravuje. Mimoriadnu intenzitu zásahu do jeho ľudských práv odôvodňoval aj samotnou dĺžkou trestného stíhania (10 rokov). Dodal, že o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR.

3. Žalovaná v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR sa k žalobe vyjadrila v podaní doručenom Okresnému súdu Svidník dňa 26.4.2017, v ktorom navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Úvodom poukázala na potrebu odstránenia väd žaloby postupom podľa § 129 ods. 1 CSP spočívajúcich v nesprávnom označení orgánu oprávneného konať v mene žalovanej, keď žalovaná je jedným účastníkom, za ktorý v zmysle § 73 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) je podľa jeho názoru oprávnený konať iba jeden štátny orgán, a to ten, ktorého na to oprávňuje zák. č. 58/1969 Zb. Žalobcovi vytkla, že neuviedol, či si nárok uplatňuje titulom nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia a ak áno, ktorého. Podľa nej však nie je možné žiadne rozhodnutie vydané v danom trestnom konaní považovať za nezákonné v zmysle ust. § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. Pokiaľ by žalobca nárok odvodzoval od nezákonného rozhodnutia, nepreukázal využitie riadnych opravných prostriedkov. Rovnako žalobca nepreukázal, že by akýkoľvek orgán v trestnom konaní nedovoleným spôsobom zasiahol do práv žalobcu. Pokiaľ tieto orgány vykonávali dôvodné procesné úkony predpokladané (dovolené) právnym poriadkom, pričom neprekročili zákonné medze, nie je možné hovoriť ani o nesprávnom úradnom postupe týchto orgánov. Uviedla, že len samotné zastavenie trestného stíhania neznamena automaticky, že orgány činné v trestnom konaní postupovali nesprávne, resp. nezákonne. V otázke posudzovania zákonnosti trestného stíhania dala do pozornosti právne názory vyslovené Európskym súdom pre ľudské práva v rozsudku Lavrechov vs. Česká republika zo dňa 20. 06. 2013, sťažnosť č. 57404/08, v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 165/2002, rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.5.2012 č.k. 8Co/251/2010-103, uznesení ÚS SR zo dňa 7.11.2012 sp.zn. I. ÚS 548/2012-13. Z obsahu obvinenia a obsahu spisového materiálu vyplýva existencia dôvodného podozrenia, že žalobca sa dopustil trestného činu a za daného stavu boli orgány činné v trestnom konaní povinné ho stíhať. V danom prípade zdôraznila, že z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp.zn. 6T/138/2005 vyplýva, že trestné stíhanie nebolo premlčané v čase vzniesenia obvinenia alebo v čase podania obžaloby, ale k premlčaniu došlo až počas súdneho konania, a to konkrétne dňa 27.8.2010. V danej situácii tak z uznesenia o zastavení trestného stíhania nie je možné odvodiť nezákonnosť obvinenia. Žalobca mal pritom možnosť napriek premlčaniu trestného stíhania trvať na prejednaní svojej trestnej veci a dosiahnuť oslobodzujúci rozsudok, pokiaľ si bol istý svojou nevinou. Nevyužitím tejto možnosti sám zmaril vecné prejednanie trestnej veci a možnosť prípadného oslobodenia z iných dôvodov ako pre premlčanie. S poukazom na ust. § 227 Trestného poriadku v tejto súvislosti dodal, že ak by trval na prejednaní veci, aj v prípade odsudzujúceho rozsudku by mu nehrozil trest. V ďalšom poukázala na nemožnosť domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 58/1969 Zb., čo korešponduje aj so súdnou praxou. Žalobca navyiac vôbec nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, nedostatočnosť ostatných prostriedkov nápravy, potrebu jej priznania v peniazoch, ako aj okolnosti preukazujúce jej primeranosť. Žalobca sa v žalobe zmieňuje aj o nemajetkovej ujme blízkych osôb, ktoré neboli trestne stíhané a žalobca nemôže úspešne vo vlastnom mene uplatňovať ujmu iných osôb ako je on sám. Nepreukázaným ostáva aj príčinná súvislosť s označeným obvinením. Súdu v tejto

súvislosti dala do pozornosti, že žalobca bol trestne stíhaný vo viacerých trestných konaniach, a to aj väzobne, pričom v súvislosti s jednotlivými obvineniami si vždy samostatnou žalobou uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvíjaný od toho- ktorého obvinenia. V trestnom konaní, ktoré bolo skončené uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp.zn. 6T/138/2005 bolo žalobcovi vznesených 5 obvinení a žalobca z nich vyprodukoval nasledovné konania o náhradu nemajetkovej ujmy: Okresný súd Žilina sp.zn. 27C/132/14 (pôvodne konanie vedené na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C/447/13), Okresný súd Bratislava I sp. zn. 11C/43/2014 (pôvodne konanie vedené na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 5C/461/13), Okresný súd Žilina sp.zn. 2C/208/14 (pôvodne konanie vedené na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 4C/22/2014), Okresný súd BA I sp.zn. 9C/156/14 (pôvodne konanie vedené na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 4C/41/2014), Okresný súd Svidník sp. zn. 6C/41/2014. Okrem toho, si žalobca v súvislosti s inými trestnými konaniami uplatňuje aj náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s väzobným stíhaním na Okresnom súde Košice I sp.zn. 40C/203/11 (pôvodne vedené na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 2C/51/2011) a na Okresnom súde Žilina sp.zn. 25C/34/12 (pôvodne vedené na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/87/2011). V označených konaniach žalobca odôvodňuje nemajetkovú ujmu v podstate totožne ako v tomto konaní, a to vo všeobecnosti aj v konkrétnostiach (napr. odvrátenie veriacich pri obrade, nezvolenie za starostu obce, zamietnutie licencie na súkromnú bezpečnostnú službu atď.). Odchylné popisovanie nemajetkovej ujmy sa týka iba samotnej väzby. Vzhľadom na uvedené, žalobca v skutočnosti nemôže preukázať, že takáto prípadná ujma vznikla práve v súvislosti s označeným obvinením v tomto konaní. Naopak popisovaná ujma sa žalovanej javí ako špekulatívna a účelová, keďže rovnaké následky žalobca spája vždy s trestným stíhaním, ktoré v tomto konaní namietajú. Trestné stíhanie namietané v tomto konaní pritom neprebiehala väzobne a podľa žalovanej aj s menším ohlasom ako ostatné (medializované) kauzy žalobcu. Pokiaľ žalobca namietajú uplatnenie v pracovnom živote, poukázala na to, že žalobca bol zo služobného pomeru prepustený až personálnym rozkazom ministra vnútra zo dňa 13.4.2006, potvrdeným rozhodnutím ministra vnútra na základe rozhodnutia č. KM-74/PK-2006 zo dňa 27.6.2006 o zamietnutí rozkladu, pričom žaloba žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia bola právoplatne zamietnutá a žalobca bol prepustený v súvislosti s úplne iným skutkom, ako bol predmetom trestného konania, ktoré namietajú. Poukázala tiež na vyjadrenia žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice pod sp.zn. 40C/203/11, kde žalobca uviedol, že v roku 2010 bol zvolený za poslanca obecného zastupiteľstva Pečovská Nová Ves a je presvedčený, že v prípade jeho kandidatúry by bol zvolený aj za starostu tejto obce, a preto podľa žalovanej nebola jeho dobrá povesť zjavne natoľko dotknutá, ako sa snaží prezentovať (podľa zverejnených výsledkov hlasovania do orgánov samosprávy obcí získal žalobca z celkového počtu 525 hlasov spolu 218 hlasov). Navyše kandidovať mohol aj ako nezávislý kandidát. Žalobca tiež v tomto konaní uviedol, že vo voľbách v roku 2014 bol zvolený za starostu obce, čo zodpovedá aj zverejneným výsledkom, podľa ktorých z 952 hlasovacích lístkov získal 651, čo dokumentuje popularitu žalobcu a vyvracia záver o tvrdení nemajetkovej ujmy. Výsledky hlasovania zverejnené na webovej stránke obce navrhla žalovaná zabezpečiť do spisu aj dopytom obce E. P. J. za súčasného vyžiadania posudku rímskokatolíckeho farského úradu v E. P. J. zo dňa 13.1.2004, z obsahu ktorého by malo byť zrejmé, že povesť žalobcu zhoršená nebola ani napriek jeho trestnému stíhaniu, ktoré považoval rímskokatolícky farský úrad za vykonštruované zdôrazňujúcu dobrú povesť žalobcu a jeho príkladné správanie aj pre ostatných obyvateľov obce. Dokazovanie navrhla vykonať aj správami o povesti žalobcu zo 14.1.2004 a 9.3.2005, podľa ktorých má žalobca dobrú povesť, a preto si nie je možné osvojiť ani tvrdenia o jej zhoršení. Záverom poukázala na neurčitost žaloby v časti uplatnených úrokov z omeškania a vylúčenie tohto nároku, nakoľko vzniká až právoplatným priznaním nemajetkovej ujmy.

4. Žalovaná v zastúpení Ministerstvom vnútra SR sa k žalobe vyjadrila v podaní doručenom Okresnému súde Svidník dňa 3.5.2017, ktorým namietala miestnu príslušnosť súdu, skutočnosť, že Ministerstvo vnútra SR nie je oprávneným zastupovať žalovanú v spore podľa zák. č. 58/1969 Zb. a žalobu ako nedôvodnú žiadala zamietnuť. Namietala, že nakoľko trestné konanie a stíhanie bolo začaté za účinnosti zák. č. 58/1969 Zb., orgánom oprávneným zastupovať žalovanú je Ministerstvo spravodlivosti SR (podporne poukázala na rovnaký právny názor konštatovaný Krajským súdom v Košiciach v uznesení zo dňa 2.6.2005 sp.zn. 14Co/238/2004). Uviedla, že nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 27.2.2004, t.j. pred nadobudnutím účinnosti zák.č. 514/2003 Z.z., za použitia prechodných a záverečných ustanovení tohto zákona je potrebné v danej veci postupovať podľa zák. č. 58/1969 Zb., ktorý neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

5. Žalovaná v zastúpení Generálnou prokuratúrou SR navrhla preskúmať, či nie je vo veci daná prekážka litispendencie vo vzťahu ku konaniam vedeným na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 4C/41/2014, 4C/22/2014 a 5C/461/2013. K veci samej sa v tomto štádiu konania nevyjadřila.

6. Súd prvej inštancie pred prejednaním veci oznámil sporovým stranám, že s odkazom na ust. § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. ustálil ako orgán konajúci v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR a z uvedeného dôvodu s ostatnými označenými zástupcami (Generálna prokuratúra SR, Ministerstvo vnútra SR) konať nebude. Vychádzal pritom zo záverov ustálenej súdnej praxe, ktorá sa už dlhodobo a konštantne zhoduje na tom, že je povinnosťou súdu ex offo a bez zreteľa na označenie štátneho orgánu obsiahnuté v žalobe zabezpečiť, aby štát v konaní zastupoval príslušný štátny orgán v rozsahu pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi (§ 73 CSP v spojení s § 25 ods. 2 a § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.), nakoľko sa nejedná o hmotnoprávnu otázku vecnej legitímácie, ale výlučne o otázku procesného zastúpenia v súdnom spore.

7. Vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s nasledovnými listinnými dôkazmi: uznesením Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR, Odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX a uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp.zn. 6T/138/2005, od čítania ktorých, resp. oznámenia ich obsahu na pojednávaní v súlade s § 204 CSP upustil a z vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Uznesením Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR, Odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona a súčasne podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie žalobcovi a npor. L. J. pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp. zn. 6T/138/2005 bolo podľa § 223 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku účinného do 31.12.2005 zastavené okrem iných aj trestné stíhanie žalobcu vo výroku pod bodom 5. na tom skutkovom základe, ako mu bolo vznesené obvinenie uznesením ÚIS MV SR, OBOK zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX z dôvodu jeho premlčania. Ako vyplýva z odôvodnenia predmetného uznesenia k premlčaniu trestného stíhania došlo v priebehu súdneho konania, dňa 27.8.2010. V časti uznesenia s názvom poučenie bol obvinený poučený o tom, že v trestnom stíhaní sa môže pokračovať iba v tom prípade, ak obvinený vyhlási do 3 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia, že na prejednávaní veci trvá. Žalobca vo svojom prednese v celom rozsahu zotrval na podanej žalobe ako aj návrhu na prerušenie konania. Na výzvu súdu doplnil, že voči uzneseniu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX podal neúspešne sťažnosť a rovnako, že nárok na náhradu škody bol so žalovanou predbežne prerokovaný a zrejme nedopatrením nebola do spisu založená žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom žalovaná vo vzťahu k obom týmto skutkovým tvrdeniam vyslovene uviedla, že ich nespornuje. Rovnako žalovaná zotrvala na doposiaľ prezentovanej obrane o absencii základnej zákonnej podmienky pre úspešnosť žaloby, a to nezákonnosti rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Poukázala na viaceré rozhodnutia vychádzajúce z obdobného skutkového stavu s tým, že vo väčšine z nich bol stranou sporu samotný žalobca, a to uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/160/2015 sp.zn. 6Cdo/50/2019, ďalej uznesenie ÚS SR zo dňa 14.10.2021 sp.zn. III. ÚS/567/2021. Nárok žalobcu bol vylúčený aj v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/138/2018 a sp.zn. 14Co/284/2016, ďalej rozsudku Krajského súdu Žilina č.k. 9Co/228/2019-603, ktorých predmetom bol nárok na náhradu či už škody alebo nemajetkovej ujmy uplatnený v súvislosti s uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre viaceré iné skutky a následným zastavením trestného stíhania pre premlčanie. Za nepreukázanú označil aj podmienku príčinnej súvislosti medzi predmetným trestným stíhaním a spôsobenou nemajetkovej ujmy, a to s poukazom na viacero paralelne prebiehajúcich trestných stíhaní pre viaceré skutky, z ktorých bol žalobca v danom čase obvinený a skutočnosť, že v rámci jedného z týchto trestných stíhaní bol aj vo výkone väzby, za ktorú už bol odškodnený a rovnakú argumentáciu žalobcu v časti spôsobených následkov.

8. Po právnej stránke vychádzal súd prvej inštancie z ustanovení § 1 písm. a/, § 27 ods. 1, 2, zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 1.7.2004, § 1 ods. 1, § 2 § 3, § 4 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 10 zák.č. 58/1969

Zb. p zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení účinnom v rozhodnom čase.

9. Vyslovil, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktorého výsledkom bolo jeho zastavenie alebo oslobodenie spod obžaloby treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale v základnej manifestácii hodnôt, ku ktorým sa SR hlási, t. j. princípoch právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR). Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že pokiaľ má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. V prípade, ak sa trestné stíhanie vedené voči osobe neskončí preukázaním jej trestnej činnosti a výsledkom je zastavenie trestného stíhania, či oslobodenie spod obžaloby, štát (až na zákonom *expressis verbis* stanovené výnimky) sa nemôže zbaviť svojej objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone tejto svojej právomoci. Za daného stavu nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní dostatočne preukázalo. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu tak podľa zák. č. 58/1969 Zb. účinného do 30.6.2004, ako aj podľa v súčasnosti platného zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý súdna prax už konštantne posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím s tým, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania a oslobodenie spod obžaloby má rovnaké účinky ako (formálne) zrušenie rozhodnutia (viď napr. R 35/1991, uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, 4MCdo/20/2009, 4Cdo/54/2011, 7Cdo/145/2011, 7Cdo/87/2012, 7MCdo/27/2012, rozhodnutia ÚS SR sp. zn. III. ÚS 117/2006, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016, IV. ÚS 159/2012).

10. Uviedol, že pre založenie objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci musia byť splnené tri kumulatívne stanovené podmienky, ktorými sú: a/ nezákonné rozhodnutie, nezákonné zatknutie, zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe alebo nesprávny úradný postup, b/ vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a c/ príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi niektorým z titulov uvedených v písm. a/ a vznikom škody.

Zo strany štátu sa jedná sa o absolútnu objektívnu zodpovednosť, t. j. bez ohľadu na zavinenie a možnosti liberácie, a ktorej sa v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok, nemožno voči poškodenému subjektu zbaviť. V prípade škody uplatnenej titulom nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci je v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. podmienkou zrušenie právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť. Otázkou nezákonnosti rozhodnutia pritom nemožno v spore o náhradu škody posudzovať ani ako predbežnú a súd vychádza len z toho, či rozhodnutie bolo v konaní zrušené na základe mimoriadneho opravného prostriedku (výnimku podľa § 4 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. predstavujú len rozhodnutia vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť). Rovnako ako v rámci všeobecných zodpovednostných vzťahov, aj v prípade osobitnej úpravy zák. č. 58/1969 Zb., ktorá navyiac v ust. § 20 odkazuje na subsidiárne použitie Občianskeho zákonníka, je nevyhnutnou a kumulatívnou podmienkou okrem existencie škody a niektorého zo zákonom vymedzených titulov (nezákonné rozhodnutie, rozhodnutie o väzbe a treste, nesprávny úradný postup), aj medzi nimi preukázaná existencia príčinnej súvislosti. Vyžaduje sa, aby nezákonné rozhodnutie alebo niektorý z iných zákonných titulov a vznik škody boli v logickom slede, t.j. aby nezákonné rozhodnutie bolo príčinou a vznik škody, vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Súdna prax sa zhoduje v tom, že nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii, ale pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody sa vyžaduje preukázanie kauzálnej súvislosti. *Conditio sine qua non* je, či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je "priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku preto musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí iba jeho sprostredkovanosť. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, ktorú nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Zároveň však protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody, ale stačí, že je príčinou dôležitou, podstatnou a teda značnou. Ďalšou podmienkou definovanou v § 9 zák. č. 58/1969 Zb. je predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona s príslušným orgánom, ktorého účelom je predchádzanie súdnym sporom. Až v prípade ak príslušný orgán nárok celkom alebo

sčasti v lehote do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti neuspokojí, možno sa domáhať tohto nároku súdnou cestou.

11. V prejednávanej veci súd na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, zohľadniac vyššie uvedené všeobecné východiská, ako aj právne závery, ku ktorým dospela súdna prax v skutkovo a právne obdobných veciach, dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

Úvodom konštatoval, že k prejednaniu veci pristúpil po tom, ako dospel k záveru, že konaniu nebráni prekážka litispendencie, ani res iudicata, nakoľko predmetom konaní, na ktoré v čase začatia konania poukazovala žalovaná, boli iné nároky vyplývajúce z trestných stíhaní pre iné skutky, z ktorých bol žalobca obvinený.

Predmetom konania v danom prípade je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku trestného stíhania začatého voči jeho osobe na základe uznesenia policajného orgánu zo dňa 27.2.2004 Č.: Ú.-X/KOK-XXXX pre trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods.1 Trestného zákona spáchané v spolupáchateľstve. V zmysle intertemporálneho ustanovenia § 27 zák. č. 514/2003 Z.z. súd prvej inštancie zodpovednosť žalovanej právne posudzoval podľa zák. č. 58/1969 Zb., ktorý je stále aplikovateľný na všetky prípady škody spôsobenej rozhodnutiami vydanými do 1.7.2004. Uviedol, že v konaní pasívne vecne legitimovanú žalovanú podľa § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. zastupuje Ministerstvo spravodlivosti SR ako ústredný orgán a jediný subjekt konajúci v mene štátu vo veciach náhrady škody spôsobenej v trestnom konaní (vedenom proti osobám nepodliehajúcim vojenskej súdnej právomoci). Irelevantné je z tohto hľadiska v žalobe nesprávne uvedené označenie viacerých štátnych orgánov, ktoré mali podľa žalobcu konať v mene toho istého subjektu-žalovanej.

Žalobca svoj nárok odvodil od výsledku trestného stíhania, keď uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013 sp.zn. 6C/138/2005, bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu jeho premlčania, ku ktorému malo dôjsť v priebehu súdneho konania. Žalovaná bola toho názoru, že zastavenie trestného stíhania z dôvodu premlčania nemôže viesť k záveru o nezákonnosti uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Nesporovala samotný výsledok trestného stíhania, skutočnosť, že žalobca neúspešne napadol uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia sťažnosťou a ani splnenie podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. Za spornú označila dôvodnosť žalovaného nároku čo do právneho základu, pre absenciu škodového titulu v podobe nezákonného rozhodnutia, a rovnako aj ďalšie zákonné podmienky pre odškodnenie žalobcu podľa osobitného zákona, a to existenciu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške a možnosť jej odškodnenia podľa zák.č. 58/1969 Zb. a rovnako aj nepreukázanosť kauzálneho nexu vzhľadom na v rozhodnom období paralelne prebiehajúce viaceré trestné stíhanie.

12. Súd prvej inštancie konštatoval, že ustálená súdna prax najvyšších súdnych autorít za použitia extenzívneho výkladu zák. č. 58/1969 Zb. zhodne konštatuje, že zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, prípadne, že skutok nie je trestným činom, má vo svojej podstate rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, a preto nie je možné trvať na formálnej požiadavke zrušenia týchto uznesení na základe obvineným podaného opravného prostriedku. Jedná sa o špecifický prípad zodpovednosti tak podľa zák. č. 58/1969 Zb., ako aj zák. č. 514/2003 Z.z., zodpovedajúci zákonodarcom sledovanému účelu, ktorým je realizácia ústavnej garancie odškodnenia osôb, ktorý utrpeli ujmu v dôsledku nezákonného výkonu verejnej moci alebo výkonu verejnej moci poznačeného nesprávnym úradným postupom. Z uvedeného a contrario vyplýva, že nemožno paušálne každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo do právoplatného odsudzujúceho rozsudku, považovať za nezákonné a z toho dôvodu za zakladajúce nárok na odškodnenie voči štátu podľa zák. č. 58/1969 Zb., resp. zák. č. 514/2003 Z.z., ako sa nesprávne domnieva žalobca, ktorý zastaveniu trestného stíhania (bez ohľadu na dôvod zastavenia) pripisuje rovnaký význam ako zrušeniu alebo zmene uznesenia o vznesení obvinenia (obdobne napr. nález ÚS ČR zo dňa 19.12.2002 sp.zn. III. ÚS 165/2002, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.5.2012, sp.zn. 8Co/251/2010, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 7.11.2012 sp.zn. I. ÚS 584/2012, nálezy ÚS SR sp.zn. II. ÚS 25/2011 a I. ÚS 320/2016, rozsudok ESLP vo veci Lavrechov vs. Česká republika zo dňa 20.6.2013 č. sťažnosti XXXXX/XX). O nenaplnení predpokladu spáchania trestného činu nemožno hovoriť v prípade premlčania trestného stíhania, kedy dôvod zastavenia trestného stíhania závisí výlučne od splnenia objektívne zákonom stanovených podmienok, a to márneho uplynutia premlčacej doby, t. j. nie od výsledkov vykonaného dokazovania a nijako nespochybňuje spáchanie skutku majúceho znaky trestného činu

(obdobne napr. uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/167/2016, sp.zn. 6Cdo/50/2019, ktorých právne závery sú aplikovateľné aj na danú vec, súd prvej inštancie sa s nimi stotožnil a nevzhladol žiaden právne obhájiteľný dôvod sa od nich odkloniť). Žalobca v konaní netvrdil a nepreukázal, že by uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, od ktorého odvodzuje svoj nárok, bolo ako nezákonné zrušené príslušným orgánom. Súd sa pritom plne stotožnil s názorom žalovanej podporeným viacerými súdnymi rozhodnutiami, že zastavenie trestného stíhania pre uplynutie zákonom vymedzenej doby, samo o sebe nevedie k záveru o tom, že uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia bolo nezákonné a nemá preto z hľadiska podmienok kladených ust. § 4 zák.č. 58/1969 Zb. rovnaký právny význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Ústavnú konformitu takéhoto výkladu ust. § 4 zák. č. 58/1969 Zb. konštatoval aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 14.10.2021 č.k. III. ÚS 567/2021-22, ktorým ústavnú sťažnosť žalobcu voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2020, sp. zn. 6Cdo/50/2019 odmietol konštatujúc, že výklad aplikovaných právnych noriem dovolacím súdom v danej veci neodporuje ich podstate a zmyslu a je založený na logickej a presvedčivej argumentácii a náležitom odôvodnení. Uvedeným názorom sa priklonili aj sudy nižšej inštancie rozhodujúce o nárokoch žalobcu uplatnených v súvislosti s jeho trestnými stíhaniami pre iné skutky, ktoré rovnako skončili zastavením trestného stíhania z dôvodu premlčania, ku ktorému došlo v štádiu po podaní obžaloby (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.9.2018 sp.zn. 6Co/192/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 27.2.2018 sp.zn. 17C/191/2014, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 5.3.2019 sp.zn. 14Co/284/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 18.11.2015 sp.zn. 11C/43/2014, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.1.2020 sp.zn. 16Co/138/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.1.2018 sp.zn. 15C/85/2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.12.2019 sp.zn. 9Co/228/2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 7.2.2019 sp. zn. 27C/132/2014).

13. Plne sa stotožnil aj s názorom, že pokiaľ žalobca ako obvinený v trestnom konaní mal úprimný a vážny záujem na vyvrátení dôvodného predpokladu o spáchaní trestného činu, pre ktorý bol mu bolo vznesené obvinenie a bol trestne stíhaný, mal možnosť urobiť vyhlásenie o tom, že žiada pokračovať v trestnom konaní a dosiahnuť tak výsledok konania, ktorý by pre neho znamenal úplnú rehabilitáciu a založil by relevantný právny titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle zák. č. 58/1969 Zb., o čom bol riadne poučený v uznesení Okresného súdu Prešov zo dňa 29.7.2013, sp.zn. 6T/138/2005. Takáto interpretácia zákonnej úpravy podľa názoru súdu prvej inštancie zodpovedá aj účelu sledovanému zákonodarcom a výslovne vyjadrenému v ust. § 5 a 6 zák. č. 58/1969 Zb. formulujúcich negatívne podmienky pre založenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe alebo treste v prípadoch oslobodenia spod obžaloby alebo zastavenia trestného stíhania z dôvodov, ktoré samy o sebe nenasvedčujú záveru o nespáchaní trestného činu. Zdôraznil, že v danej veci k zániku trestnosti činu došlo až po podaní obžaloby, t.j. v priebehu súdneho konania (dňa 27.8.2010), nie v čase vznesenia obvinenia.

14. Vzhľadom na nesplnenie základného zákonného predpokladu spočívajúceho v nezákonnosti uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ako žalobcom vymedzeného odškodňovacieho titulu, sa súd prvej inštancie v ďalšom aj s poukazom na hospodárnosť konania nezaoberal skúmaním zvyšných kumulatívnych podmienok pre odškodnenie žalobcu. Z rovnakého dôvodu nevykonával dokazovanie nasledovnými listinnými dôkazmi predloženými žalovanou, ktoré nepovažoval za nevyhnutné pre meritórne rozhodnutie: personálny rozkaz ministra vnútra SR zo dňa 13.4.2006 č. 114, výsledky hlasovania vo voľbách do orgánov samosprávy obcí konaných dňa v obci Pečovská Nová Ves dňa 15.11.2014, 27.11.2010 a rovnako nevyhoveli ani návrhu žalovanej na zabezpečenie a oboznámenie posudku rímskokatolíckeho farského úradu E. P. J. a správami o povesti z trestného spisu Okresného súdu Prešov sp.zn. 6T/138/2005.

S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

15. Konštatoval tiež, že podaním doručeným súdu dňa 18.8.2022 žalobca v poradí tretíkrát požiadal o prerušenie konania a tento procesný návrh odôvodnil tým, že po zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.8.2020 sp.zn. 8Cdo/55/2019 nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 7.12. 2021 sp.zn. IV. ÚS 273/2021 bude rozhodovať o skutkovo a právne obdobnej veci Veľký senát Najvyššieho súdu SR, ktorý bude posudzovať dôvodnosť žaloby o náhradu škody voči štátu v prípade zastavenia trestného stíhania z dôvodu premlčania. Za daného stavu označil konanie vo veci ako nevhodné a vydanie akéhokoľvek rozhodnutia za predčasné.

16. Žalovaná sa k návrhu na prerušenie konania vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 9.9.2022, ktorým vyjadrila nesúhlasné stanovisko majúc za to, že na prerušenie konania nie sú splnené podmienky tak v zmysle § 162 CSP, ako ani v zmysle § 164 CSP. Za sporné označila tvrdenie žalobcu, že Ústavný súd SR nálezom zo dňa 7.12.2021 sp.zn. IV. ÚS 273/2021 uložil Najvyššiemu súdu SR predložiť vec Veľkému senátu, keď v predmetnom náleze len konštatoval, že došlo k porušeniu práv žalovanej, zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie. Pri rozhodovaní vychádzal z toho, že dovolací súd v napadnutom rozhodnutí zaujal právny názor, ktorý bol v rozpore s inými rozhodnutiami, "a preto sa konajúci senát mal obrátiť na základe § 48 ods. 1 CSP na veľký senát. Tým, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nepostúpil predmetnú vec Veľkému senátu, neaplikoval vo veci relevantnú právnu normu, ktorá mala byť základom rozhodovania vo veci sťažovateľky, čím porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy." V ďalšom uviedla, že v súčasnosti je vec prejednávaná iným senátom pod sp. zn. 2Cdo/19/2022, ktorý nemusí dospieť k právnomu názoru prezentovanému senátom 8Cdo v zrušenom rozhodnutí, ale môže rozhodnúť v súlade s názormi Najvyššieho súdu SR prezentovanými v jeho skorších rozhodnutiach, čím by nebol splnený postup podľa § 48 ods. 1 CSP a vec by ani nemusela byť predložená Veľkému senátu.

17. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom na prerušenie konania dospel k záveru, že prejednaníu veci nebráni žiadna obligatórna prekážka (§ 162 CSP) a s prihliadnutím na právny záver vyslovený Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 14.10.2021 sp.zn. III. ÚS 567/2021-22 a skutočnosť, že ani v čase podania návrhu na prerušenie konania a rovnako ani v čase rozhodovania prvoinštančného súdu, dovolanie v skutkovo a právne obdobnej veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave sp.zn. 9Co/53/2017 neprejednáva Veľký senát Najvyššieho súdu SR, do času rozhodnutia ktorého žiadal žalobca konanie prerušiť, a čo súd verifikoval v informačnej kancelárii Najvyššieho súdu SR, nepovažoval za vhodné a hospodárne opätovné prerušenie konania. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že v čase pred zmenou zákonného sudcu bolo už raz vyhovené návrhu žalobcu na prerušenie konania, a to uznesením tunajšieho súdu zo dňa 11.7.2019 č.k. 23C/50/2017-135, ktorým bolo konanie prerušené do skončenia dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde SR o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.9.2018 č.k. 6Co/192/2018-596 dôvodiac tým, že v dovolacom konaní sa rieši pre vec významná právna otázka, a to či zastavenie trestného stíhania z dôvodu premlčania po vznesení obvinenia vylučuje nárok na náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. Po zmene zákonného sudcu vo veci bolo vyhovené aj v poradí druhému návrhu žalobcu na prerušenie konania a konanie bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavných sťažnostiach vedených pod Rvp 1759/2020 a Rvp 2785/2020 z dôvodu, že výsledok týchto konaní môže mať vplyv na rozhodnutie v danej veci za situácie, kedy dovolacím súdom bola s rozdielnym záverom posúdená rovnaká právna otázka ako v danej veci. Ústavný súd SR uznesením zo dňa 14.10.2021 sp.zn. III. ÚS 567/2021 odmietol ústavnú sťažnosť žalobcu podanú voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.4.2020 sp.zn. 6Cdo/50/2019 a vyhovel ústavnej sťažnosti žalovanej podanej proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.8.2020, sp.zn. 8Cdo/55/2019 z dôvodu nesprávneho procesného postupu nerespektujúceho ust. § 48 ods. 1 CSP a s tým spojené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. Ústavy SR. Uviedol, že pokiaľ v čase rozhodovania dovolacieho súdu existovalo rozhodnutie s odlišným právnym názorom vo veci posúdenia výluky zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú zastavením trestného stíhania z dôvodu premlčania, rešpektujúc zákon sa mal dovolací súd obrátiť na veľký senát. Z uvedeného možno vyvodíť ústavnú konformitu doterajších zhodných záverov o vylúčení nároku na náhradu škody z dôvodu zastavenia trestného stíhania pre premlčanie, s ktorými sa konajúci súd plne stotožňuje a rovnako skutočnosť, že v súčasnosti Najvyšší súd SR v inej veci (vedenej podľa súdu dostupných údajov pod sp.zn. 2Cdo/19/2022) nezaujal indiferentný názor, ktorý by vyvolal konanie pred veľkým senátom Najvyššieho súdu SR a k takémuto postupu ani nemusí dôjsť, ako sa nesprávne domnieva žalobca. Ústavný súd SR totiž neuložil dovolaciemu súdu predložiť vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu, a k takémuto postupu má v súlade s § 48 ods. 1 CSP dôjsť len v prípade, ak dovolací súd zaujme iný názor ako senát vo veci sp.zn. 6Cdo/50/2019. Za danej situácie konajúci súd nepovažoval za potrebné a efektívne ďalšie prerušenie konania len z hypotetického dôvodu možného iného právneho posúdenia obdobnej veci a procesný návrh žalobcu ako nedôvodný vo výroku II. zamietol.

18. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 s odôvodnením, že v konaní plne úspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému

žalobcovi. Nakoľko však žalovanej žiadne trovy v konaní nevznikli, súd prvej inštancie jej nárok na ich náhradu nepriznal. Rozhodnutím o nepriznaní nároku žalovanej na náhradu trov konania zároveň odpadá potreba samostatného rozhodnutia o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.2.2018 sp.zn. 7Cdo/14/2018).

19. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, ako aj z dôvodu predčasného rozhodnutia, keď súd prvej inštancie nevyčkal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako to navrhol v podaní zo dňa 17.8.2022. Súd prvej inštancie žalobu zamietol v podstate s odôvodnením, že v jeho trestnej veci došlo k zániku trestnosti činu až po podaní obžaloby, nie v čase vznesenia obvinenia. Zdá sa, že v tomto smere považoval súd prvej inštancie za podstatné, že nevyužil možnosť urobiť vyhlásenie o tom, že žiada pokračovať v trestnom konaní a dosiahnuť tak výsledok, ktorý by pre neho znamenal úplnú rehabilitáciu a založil by relevantný právny titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody, o čom bol riadne poučený (odôvodnenie 30. rozsudku). Názor súdu prvej inštancie, vyjadrený v odôvodnení napadnutého rozsudku, koncentrovaný v jeho odôvodnení 30., však podľa žalobcu zjavne vychádza z prezumpcie jeho viny. Mal za to, že v štáte, ktorý deklaruje, že je štátom právnym, však obvinený nie je povinný dokazovať svoju nevinu, a to ani využitím vyhlásenia o pokračovaní v trestnom konaní. Uviedol, že nie je povinný dokazovať svoju nevinu. Na to, aby mohol byť považovaný za vinného, musí mu štát v trestnom procese vinu dokázať, a týmto dôkazom môže byť len právoplatný rozsudok, vydaný súdom, ktorým by bol uznaný za vinného. To, že podľa súdu prvej inštancie neprejavil úprimný a vážny záujem na vyvrátení dôvodného predpokladu o spáchaní trestného činu, nemá mať v právnom štáte za následok, že by dôvodný predpoklad o spáchaní trestného činu sa stal istotou o spáchaní trestného činu, teda, že sa má vychádzať z predpokladu viny, ak nepožiadal o pokračovanie v trestnom konaní. Bez ohľadu na prebiehajúce konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky a na rozhodnutia, na ktoré poukazuje súd prvej inštancie, sa doposiaľ nikto uspokojivo nevyporiadal s otázkou premlčania trestného stíhania, ku ktorému došlo až po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia, vo vzťahu k nároku na odškodnenie za trestné stíhanie, v ktorom v dôsledku jeho premlčania, nebol obvinený uznaný za vinného. Ak došlo k premlčaniu trestného stíhania ešte pred vznesením obvinenia, tak žiaden orgán činný v trestnom konaní, ani súd, premlčanie nezavinili, a nejde o následok jeho konania, čo sa týka príčinnej súvislosti.

Ak však došlo k premlčaniu trestného stíhania až po vznesení obvinenia, tak k tomu nemôže dôjsť inak, ako minimálne nebanlivostným zavinením orgánu činného v trestnom konaní, alebo súdu a len v príčinnej súvislosti s ich konaním, na ktorom sa obvinený nijakým spôsobom nepodieľa a takéto premlčanie trestného stíhania nie je v žiadnej príčinnej súvislosti ani s konaním obvineného ani obvinenému nemožno za takéto premlčanie trestného stíhania pripísať žiadne zavinenie.

Premlčanie trestného stíhania po vznesení obvinenia nie je v takom prípade dôsledkom objektívnej skutočnosti, ale výlučne dôsledkom protiprávneho zlyhania štátnych orgánov, teda v konečnom dôsledku štátu, ako žalovaného. Bolo by neprijateľným paradoxom, aby sa žalovaný zbavil svojej zodpovednosti tým, že porušil právo, keď svojim zavineným konaním spôsobil premlčanie trestného stíhania. Tvrdil, že sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil, a ak by žalovaný prostredníctvom svojich orgánov zavinené nespôsobil premlčanie trestného stíhania, nepochybuje o tom, že by bol spod obžaloby oslobodený. Toto jeho tvrdenie nie je ničím vyvrátené a z prezumpcie neviny vyplýva, že ho dokazovať nie je povinný. Nie je povinný dokazovať svoju nevinu. Podľa jeho názoru tieto jeho závery by mali platiť nielen vo vzťahu k zákonu č. 58/1969 Zb., ale aj k zákonu č. 514/2003 Z.z. Taktiež mu nie je jasné, akým zákonným postupom je možné na právne vzťahy, upravené zákonom č. 58/1969 Zb., aplikovať ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. a judikatúru vzťahujúcu sa na výklad zákona č. 514/2003 Z.z. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na konanie vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 2Cdo/19/2022, tak sa nemá možnosť k tomu kvalifikovane vyjadriť, nakoľko o čo ide jasne nevyplýva, ani z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ani z verejne dostupných zdrojov ani z elektronického súdneho spisu. Na to, aby po 12 rokoch trestného stíhania inicioval pokračovanie v trestnom konaní, s niekoľko tisíc stranovým trestným spisom a s predstavou, že sa bude konať ďalších X rokov, už nemal ani psychické, ani fyzické sily. Poukázal pritom aj na dĺžku tohto konania, keď podstatnú časť jeho aktívneho života je ponechaný napospas súdnej moci. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu považovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a zákonný. K dôvodom odvolania vymedzeným žalobcom spôsobom uvedeným vyššie žalovaná vo všeobecnosti uviedla, že v zmysle § 363 CSP v odvolaní sa popri

všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Splnenie tejto zákonnej náležitosti odvolania predpokladá v prvom rade formálne označenie jedného či viacerých odvolacích dôvodov vymedzených v § 365 ods. 1 CSP, alebo ich citovanie, a zároveň každý odvolací dôvod je potrebné identifikovať, t.z., v akom konkrétnom pochybení odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu. Túto povinnosť si však žalobca dostatočne nesplnil, keď odvolacie dôvody formálne vôbec neoznačil, ani ich necitoval. V teoretickej rovine by bolo možné podľa nej uvažovať o tom, že námietka nesprávneho právneho posúdenia veci zodpovedá odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, uvedené však nemožno konštatovať pri dôvode „nesprávne skutkové zistenia“, a už vôbec nie pri dôvode „predčasnosti rozhodnutia“. Žalovaná zastávala názor, že tento nedostatok odvolania nemôže za žalobcu odstraňovať súd a zároveň žalobca nemôže byť s poukazom na § 373 ods. 1 posledná veta CSP ani vyzvaný na odstránenie tohto nedostatku odvolania. Dodržanie zásady rovnosti strán a zákonná koncentrácia konania, ktorá sa uplatňuje aj v odvolacom konaní, by mali mať za následok neprihliadanie na odvolacie dôvody formulované žalobcom minimálne v rozsahu „nesprávnych skutkových zistení a predčasného rozhodnutia.“ Tento nedostatok odvolania je o to závažnejší, že žalobca je zastúpený advokátom, a teda za daného stavu nemožno zvolený postup akceptovať. Vzhľadom na vyššie uvedené je žalovanej v tomto momente prakticky znemožnené vecne argumentovať k nedostatočne špecifikovaným odvolacím dôvodom (napr. o aký odvolací dôvod ide v prípade tvrdenej predčasnosti rozhodnutia, aké skutkové zistenia sú nesprávne) a teda poskytnúť odvolaciemu súdu relevantné vyjadrenie k podanému odvolaniu. Napriek uvedenému sa žalovaná v medziach obsahu odvolania pokúsi vyjadriť k tam prezentovaným tvrdeniam.

Žalobca namieta, že súd pri rozhodovaní vychádzal z prezumpcie jeho viny, keď považoval za podstatné nevyužitie možnosti vyhlásenia žalobcom o tom, že žiada pokračovať v trestnom konaní (bod 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku). V tomto smere žalovaná uviedla, že právne posúdenie súdu prvej inštancie vychádza z existujúcej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, ktorý uviedol, že „ustálená súdna prax považuje nenaplnenie predpokladu o spáchaní trestného činu obvineným za nevyhnutnú podmienku pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Táto podmienka je pritom splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený. O nenaplnení predpokladu spáchania trestného činu obvineným však nemožno hovoriť v prípade premlčania trestného stíhania, kedy dôvod zastavenia trestného stíhania závisí len od splnenia objektívne zákonom stanovených podmienok (od márneho uplynutia premlčacej doby), spáchanie skutku majúceho znaky trestného činu obvineným ale nijako nespochybňuje.“ (NS SR, sp. zn. 1Cdo/167/2016). Inak povedané, nárok na náhradu škody spôsobenej trestným stíhaním (uznesením o vznesení obvinenia), ktorý zákon č. 58/1969 Zb. ako ani zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje a bol konštituovaný až rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít predpokladá, že v trestnom konaní dôjde k takému výsledku, ktorý spochybní skutočnosti uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, ergo k záveru, že pre vznesenie obvinenia neexistovali zákonné dôvody. V prípade zastavenia trestného stíhania pre premlčanie k takémuto spochybneniu nedochádza. Až sekundárne potom platí, že „pokiaľ je obvinený toho názoru, že trestné stíhanie bolo bez ohľadu na jeho premlčanie proti nemu vedené nedôvodne, nič mu nebráni, aby v zmysle § 9 ods. 3 Trestného poriadku ďalej trval na pokračovaní trestného stíhania a následne dosiahol taký výsledok trestného konania, ktorý bude znamenať jeho úplnú rehabilitáciu a zároveň mu otvorí cestu k náhrade škody vzniknutej v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním (NS SR sp.zn. 1Cdo 167/2016). Z uvedeného potom nemožno prijať záver nemožno prijať záver o tom, že by súd prvej inštancie vychádzal z prezumpcie viny žalobcu, alebo že by štát od žalobcu vyžadoval preukazovanie neviny. Žalobca cielene a celkom nesprávne zamieňa zásady trestného konania s podmienkami pre vznik nároku na náhradu škody a takýto postup nemožno akceptovať. Napokon nie je to žalovaná, ktorá iniciovala toto konanie o náhradu škody, ale žalobca, ktorého základnou procesnou povinnosťou bolo preukázať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné. S ohľadom na výsledok trestného konania a postoj žalobcu, však k preukázaniu tejto skutočnosti nedošlo a ani dôjsť nemohlo. Napokon je úplne v poriadku, ak žalobca „nemal psychické ani fyzické sily“ na iniciovanie pokračovania v trestnom konaní. Nikto ho k takémuto postupu nenútil, avšak rovnako ho nikto nenútil, aby inicioval toto konanie o náhradu škody a rovnako ďalších 16 konaní o náhradu škody 2 (na čo zjavne psychické a fyzické sily mal). Nemenej podstatnou je v danej veci podľa žalovanej je aj existencia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.4.2020 sp. zn. 6Cdo/50/2019, v ktorom dovolací súd vo veci totožného žalobcu dospel k rovnakým záverom ako vo veci vedenej pod sp.zn. 1Cdo/167/2016, pričom aj v tom prípade si žalobca odvodzoval svoj nárok od existencie uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 29.07.2013 sp. zn. 6T/138/2005, ktorým bolo trestné stíhanie žalobcu

právoplatne zastavené z dôvodu premlčania trestného stíhania. Na základe uvedeného považovala žalovaná za nespochybniteľné, že súdom prvej inštancie prijaté závery sú v plnom súlade nielen s rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu vo všeobecnosti, ale aj v súlade s rozhodnutím dovolacieho súdu vydaného vo veci totožného žalobcu, a neexistoval dôvod tieto rozhodnutia nerešpektovať.

Žalobca sa ďalej snaží v odvolaní prezentovať záver, že sa „nikto uspokojivo nevysporiadal s otázkou premlčania trestného stíhania, ku ktorému došlo až po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia“, keďže o takýto stav sa museli pričiniť orgány činné v trestnom konaní alebo súd, nie obvinený. Takáto konštrukcia však podľa názoru žalovanej odporuje elementárnej logike. V prvom rade predmetné tvrdenie žalobcu indikuje záver, že OČTK alebo súd mali nesprávne úradne postupovať, keď počas trestného konania došlo k premlčaniu. Žalobca sa ale v konaní nedomáhal nároku na náhradu škody/nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom (napr. prieťahmi v konaní), ale nezákonným rozhodnutím, konkrétne uznesením o vznesení obvinenia. Z tohto pohľadu sú námietky žalobcu o zavinenom konaní orgánov verejnej moci spôsobujúcom premlčanie irelevantné a odkláňajúce pozornosť dovolacieho súdu od podstaty sporu. V druhom rade Najvyšší súd SR vo veci vedenej pod sp. zn. 1Cdo/167/2016 posúdil ako výlukou zo zodpovednosti štátu za škodu situáciu, kedy došlo k premlčaniu ešte pred vznesením obvinenia, pričom konštatoval, že „právo na náhradu škody nevznikne ani v situácii, ktorá nastala v prejednávanej veci, teda ak trestné stíhanie bolo premlčané už v čase vznesenia obvinenia.“, čím uzavrel, že otázka momentu premlčania (pred alebo po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia) nie je podstatná, teda v oboch prípadoch zodpovednosť štátu za škodu nevzniká. Žalovaná však aj na tomto mieste pripomína, že daný skutkový stav už bol posudzovaný Najvyšším súdom SR v konaní vedenom pod sp. zn. 6Cdo/50/2019 so záverom, že nárok totožného žalobcu dôvodný nie je.

Záverom žalobca uvádza, že pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na konanie vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 2Cdo/19/2022, tak sa k tomu nemá možnosť kvalifikovane vyjadriť, nakoľko o čo ide jasne nevyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Túto argumentáciu považovala žalovaná za účelovú a zavádzajúcu. Súd prvej inštancie v bodoch 33-35 odôvodnenia reagoval na návrh žalobcu (už tretí v poradí) na prerušenie konania z dôvodu, že Veľký senát Najvyššieho súdu SR má rozhodovať o skutkovo a právne rovnakej veci, o akú ide aj v tu súdnej veci, konkrétne posudzovať dôvodnosť žaloby na náhradu škody v prípade zastavenia trestného stíhania z dôvodu premlčania. K tomuto záveru žalobca dospel poukazujúc na nález Ústavného súdu SR zo dňa 7.12.2021 sp.zn. IV. ÚS 273/2021. V súvislosti s tým súd prvej inštancie zisťoval predpoklady pre vyhovieť tomuto návrhu, pričom zistil, že predmetná vec je vedená pod sp.zn. 2Cdo/19/2022, Veľkému senátu predložená nebola a napokon mu predložená ani byť nemusí. Za danej situácie potom dospel k správne záveru, že prerušiť konanie by bolo neefektívne a v konečnom dôsledku aj nevhodné. Je potrebné zdôrazniť, že predmetné konanie, ktoré započalo dňa 25.2.2014 (pred viac ako 8 rokmi) už bolo prerušené na návrh žalobcu dvakrát, a to po dobu vyše 32 mesiacov s tým, že vo výsledku žalobca prerušením konania nedosiahol ním požadovanú pozíciu v spore.

Taktiež žalovaná zásadne odmietala tvrdenie žalobcu, že „nevie o čo v danej veci ide“. Predmet sporu vedeného aktuálne na Najvyššom súde SR pod sp.zn. 2Cdo/19/2022 je totiž žalobcovi dobre známy, keďže v návrhu na prerušenie konania zo dňa 17.8.2022 sám uviedol, že ide o skutkovo a právne rovnakú vec, ktorá sa týka spoluobžalovaného, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené rovnakým uznesením (OS PO sp.zn. 6T/138/2005 zo dňa 29.7.2013). Napokon predmetný spoluobžalovaný je v danom konaní zastúpený rovnakým právnym zástupcom. V zmysle všetkých vyššie uvedených skutočností mala žalovaná za to, že nie sú dané dôvody odvolania uplatnené žalobcom, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaná preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.9.2022 sp.zn. 23C/50/2017 ako vecne správny potvrdil.

21. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť, ani znovu zopakovať (§ 385 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a vo veci rozhodol postupom podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP, keď dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

22. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

23. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP predovšetkým z úradnej povinnosti posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dôkladne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil v súlade s požiadavkami § 220 ods. 2 CSP a s odôvodnením napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožnil a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP), vysporiadal sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

25. Odvolací súd konštatuje, že v súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkajú náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo na názor, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/91). Na toto nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až § 4 zák. č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby (R 70/1994). Na podporu týchto právnych záverov, ku ktorým sa dospelo vo vzťahu k prípadom škôd vzniknutých za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. zotrvala súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z.

Ústavnoprávny základ nároku na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ust. čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale j vo všeobecnej rovine, predovšetkým v čl. 1 os. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. je 1/ existencia nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nimi, 4/ zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom.

26. Ustanovenie § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. ustanovuje, že nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť zrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Výklad práve tohto ustanovenia je rozhodujúci aj v prejednávanej veci a táto právna otázka už bola vyriešená už aj v rozhodovacej praxi dovolacích súdov.

27. Základ nároku žalobcu uplatneného v tejto veci bolo potrebné posúdiť podľa ust. § 1 až § 4 zák. č. 58/1969 Zb. upravujúcich zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Jedným z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktorá viedla k vzniku škody. Vzhľadom na § 4 zák. č. 58/1969 Zb. je tento predpoklad splnený len vtedy, ak bolo príslušné rozhodnutie zrušené. Zákonnosť rozhodnutia teda nie je možné riešiť v konaní o náhradu škody ako predbežnú otázku, uznesenie o vznesení obvinenia je predbežne vykonateľné. Preto v súvislosti s ním prichádza do úvahy použitie ust. § 4 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. a jeho zrušenie, na základe sťažnosti pre porušenie zákona (§ 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.). V prípade jeho zrušenia je splnený predpoklad zodpovednosti štátu za škodu. K uplatneniu práva na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia dochádza aj v prípadoch, keď toto rozhodnutie nebolo zrušené, alebo trestné stíhanie bolo

zastavené alebo táto došlo k oslobodeniu spod obžaloby. Ak je trestné stíhanie zastavené alebo dôjde k oslobodeniu spod obžaloby, je potrebné bez ohľadu na dôvod zastavenia či oslobodenia spod obžaloby vychádzať z toho, že osoba trestný čin nespáchala a uznesenie o vznesení obvinenia preto nemalo byť vydané.

Uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vône obvineného. Toto rozhodnutie je vydávané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený trestný čin spáchal. Ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby, nemusí to vždy znamenať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané nesprávne (v rozpore s ustanoveniami trestného poriadku). Zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby majú podľa § 4 zák. č. 58/1969 Zb. rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným nebol potvrdený. Za ústavne konformný treba považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť.

28. Extenzívny výkladom zák. č. 58/1969 Zb. bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby, avšak uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Za nezákonné rozhodnutie nemôže byť totiž považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitosti každého prípadu. Zmyslu a účelu ust. § 4 zák. č. 58/1969 Zb. zodpovedá taká interpretácia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má aj rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (Nálezy ÚS SR sp.zn. II.ÚS 25/2011 a sp.zn. I. ÚS 320/2016).

29. Ustálená súdna prax považuje nenaplnenie predpokladu o spáchaní trestného činu obvineným za nevyhnutnú podmienku pre vznik nároku na náhradu škody pôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ktorá podmienka je splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený. O nenaplnení predpokladu spáchania trestného činu obvineným však nemožno hovoriť v prípade premlčania trestného stíhania, kedy dôvod zastavenia trestného stíhania závisí od splnenia objektívne zákonom ustanovených podmienok. (od márneho uplynutia premlčacej doby) spáchanie skutku majúce znaky trestného činu obvineným, nijako nespochybňuje. Pokiaľ je obvinený toho názoru, že trestné stíhanie bolo bez ohľadu na jeho premlčanie proti nemu vedené nedôvodne, nič mu nebráni, aby v zmysle § 9 ods. 3 Trestného poriadku ďalej trval na pokračovaní trestného stíhania a následne v ňom dosiahol taký výsledok, ktorý bude znamenať jeho úplnú rehabilitáciu a zároveň mu otvorí cestu k náhrade škody vzniknutej v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním (rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo 167/2016). Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania tak nemá rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, a teda v danom prípade nie je naplnený základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., t.j. zrušenie právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom (uznesenie NS SR sp.zn. 6Cdo 50/2019 z 29.4.2020).

30. Vzhľadom na vyššie uvedený právny záver rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v otázke nároku na náhradu škody v prípade rozhodnutia o zastavení trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, považoval súdom prvej inštancie vyhodnotenie nesplnenia kumulatívne stanovených podmienok pre založenie objektívnej zodpovednosti žalovanej z škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. za právne a vecne správne a odvolacie námietky žalobcu za nedôvodné.

31. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym názorom súdu prvej inštancie ohľadom opakovaného návrhu žalobcu na prerušenie konania a tento považoval aj odvolací za nedôvodný aj s poukazom na právny záver vyslovený Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 14.10.2021 sp.zn. III. ÚS 567/2021-22 a skutočnosť, že ani v čase podania návrhu na prerušenie konania a ani v čase rozhodovania súdu prvej

inštancie, dovolanie v skutkovo a právne obdobnej veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave sp.zn. 9Co/53/2017 neprejednáva Veľký senát NS SR, do rozhodnutia ktorého žiadal žalobca konanie prerušiť.

32. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. O nároku n náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, úspešnej v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej v toto konaní žiadne trovy nevznikli.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha - dovolací návrh (§ 428 CSP).